

For Lars Peter Nielsen var den fysiske bevægelse afgørende i sorgen. Han havde brug for at bevæge sig fra ét sted til et andet. Foto: Privat

905 kilometers sorgvandring

Nytårsaftensdag 2024 mistede Lars Peter Nielsen ikke bare sin hustru, men også det fælles liv, der havde formet ham gennem 42 års ægteskab. Halvandet år senere gik han 905 kilometer på 41 dage i det, han har døbt "Sorgens Land", med kurs mod Nidarosdomen i Trondhjem.

TEKST: MALENE MØLGAARD – ALTOM@BERLINGSKEMEDIA.DK

Da Lars Peter Nielsen den 22. juni i år gik ud ad døren til sit hjem i Odense, havde han bundet et af sin afdøde hustru Karins farvestrålende tørklæder om sin nye vandrehat. Han havde egentlig tænkt sig at have tørklædet om halsen, men der var rullet en heдебølge ind over landet, så i stedet blev det i hatten. Da han begyndte at gå, kildede enderne af tørklædet ham i nakken.

"Det var en mærkelig oplevelse at blive nusset i nakken af det, der var Karins. Jeg havde taget tørklædet med som minde, fordi jeg ønskede at have

hende med. Lige pludselig oplevede jeg en form for nærvær, som jeg ikke havde oplevet i halvandet år, og hun var med mig hele vejen," fortæller Lars Peter Nielsen rørt.

Halvandet år tidligere havde han oplevet det stik modsatte. Fra det ene øjeblik til det andet var Karin fuldstændig væk. Hun var blevet opereret for kræft i marts 2024 og i første omgang erklæret rask. Men i november viste det sig, at kræften havde spredt sig, og at der ikke var mere at gøre. Den sidste tid tilbragte hun på hospice.

"Vores forhold var meget nært. Vi har arbejdet sammen og været sam-

men, selvfølgelig med alle de krøller, som livet giver, men vi nærmede os mere og mere hinanden. Så min oplevelse var, at jeg gik fra et meget, meget tæt nærvær til et totalt fravær."

Fra to til en

Lars Peter Nielsen er 63 år og arbejder som ledelsesrådgiver og forfatter. Han og Karin havde været sammen i 42 år. Næsten alle store beslutninger var blevet truffet sammen med hende, og nu skulle han finde ud af, hvem han var uden.

I månederne efter hendes død begyndte han at kalde sin nye tilværelse for "sorgens land". Et fremmed land,

hvor han ikke kendte sproget, kulturen eller vejene. Han oplevede, at hans identitet var blevet opløst, beskriver han.

Ti år tidligere havde parret besøgt Nidarosdomen efter en vandretur i de norske fjelde. På caféen ved domkirken havde de set pilgrimme komme vandre til, og allerede dengang tænkte han, at hvis han en dag skulle på en rigtig lang vandring, skulle det være hertil, så tanken om at gå til Trondheim var ikke ny.

Efter Karins død nytårsaftensdag 2024 blev tanken ved med at vende tilbage. Det var ikke nok at sidde hjemme og tænke og skrive om sorgen. For Lars Peter Nielsen var det

afgørende også at bevæge sig fysisk fra et sted til et andet.

"Jeg havde brug for et rum, der var så stort, både i højde og bredde og i tidsudstrækning, at det kunne rumme al min smerte, al min sorg, alt det uafvendelige, det jeg ikke kunne rumme selv," siger han, mens stemmen knækker.

Derfor gik han ud ad indkørslen i Odense over Fyn og Sjælland til København. Med færgen til Oslo og derfra til fods mod Lillehammer, gennem Gudbrandsdalen, over Dovrefjell og videre mod Trondhjem. Undervejs kom han til at se selve pilgrimsformen som en slags refugium. Et sted,

Lars Peter Nielsen

63 år, ledelsesrådgiver og forfatter til bogen "Langtids-holdbar". Han var gift med Karin Holst Nielsen i 42 år. Hun døde nytårsaftensdag 2024 efter kort tids sygdom. Parret har tre sønner.

hvor tempoet sættes ned, og livet for en stund bliver enkelt.

"Som moderne mennesker kan vi ikke bearbejde og komme igennem særligt krisetiderne i livet, hvis ikke vi har fristeder, væresteder, hvilesteder, hvor tingene går langsomt. Hvor vi er optaget af det simple og bare har vores rygsæk og vores stav og hinanden og et enkelt mål, vi går imod."

Turen tog 41 dage, og han valgte bevidst at gå det meste af tiden alene.

"Tænk, at jeg ikke skal forholde mig til andre og snakke med dem, men kan gå i mine egne tanker og refleksioner kilometer efter kilometer, time efter time, dag efter dag," skrev han undervejs i en af de mange opdateringer, han delte med venner og familie.

Fælles om Sorgens Land

En dag satte Lars Peter sig på en bænk på en kirkegård i Norge for at holde pause. På en anden bænk sad en kvinde, og de faldt i snak.

Før afrejsen bandt Lars Peter et af Karins farverige tørklæder om sin nye vandrehat. Da tørklædet ramte ham i nakken undervejs, oplevede han for første gang siden hendes død en følelse af hendes nærvær.

Foto: Privat

Hun fortalte, at hun 25 år tidligere havde mistet sin 15-årige datter. I de første år havde hun siddet som forstenet ved datterens grav. Nu kunne hun fortælle om tabet og om, hvad det havde gjort ved hendes liv. Lars Peter fortalte om Karin og om sin vandring. "Det var et møde med et menneske, der kendte det at være i sorgens land," siger han.

De talte sammen en times tid og sagde farvel. Flere timer senere, da Lars Peter næsten var fremme ved sit overnatningssted, kom kvinden kørende forbi, dyttede og vinkede. Næste morgen skete det igen.

Sådan blev vandringen ved med at bringe mennesker ind på hans vej. Nogle fulgte han med i få timer, andre i flere dage. Samtalerne handlede om tro, familie, tab, kærlighed og de aftryk, et langt liv sætter. Midt under vandringen blev hans eget "sorgland" udvidet. Hans søster ringede og fortalte, at deres mor var død. Hun var gammel og dement, og Lars Peter havde allerede inden afrejsen besluttet, at han ikke ville afbryde turen men fortsætte, hvis det skete.

"Jeg har taget afsked med hende for mange år siden," skrev han til familie og venner.

Men den dag, hans mor skulle begraves

hjemme i Danmark, kom han tilfældigvis forbi en lokal kirke i Norge, hvor en bisættelse var i gang. Han gik ind og satte sig og sagde på den måde sit eget farvel til sin mor.

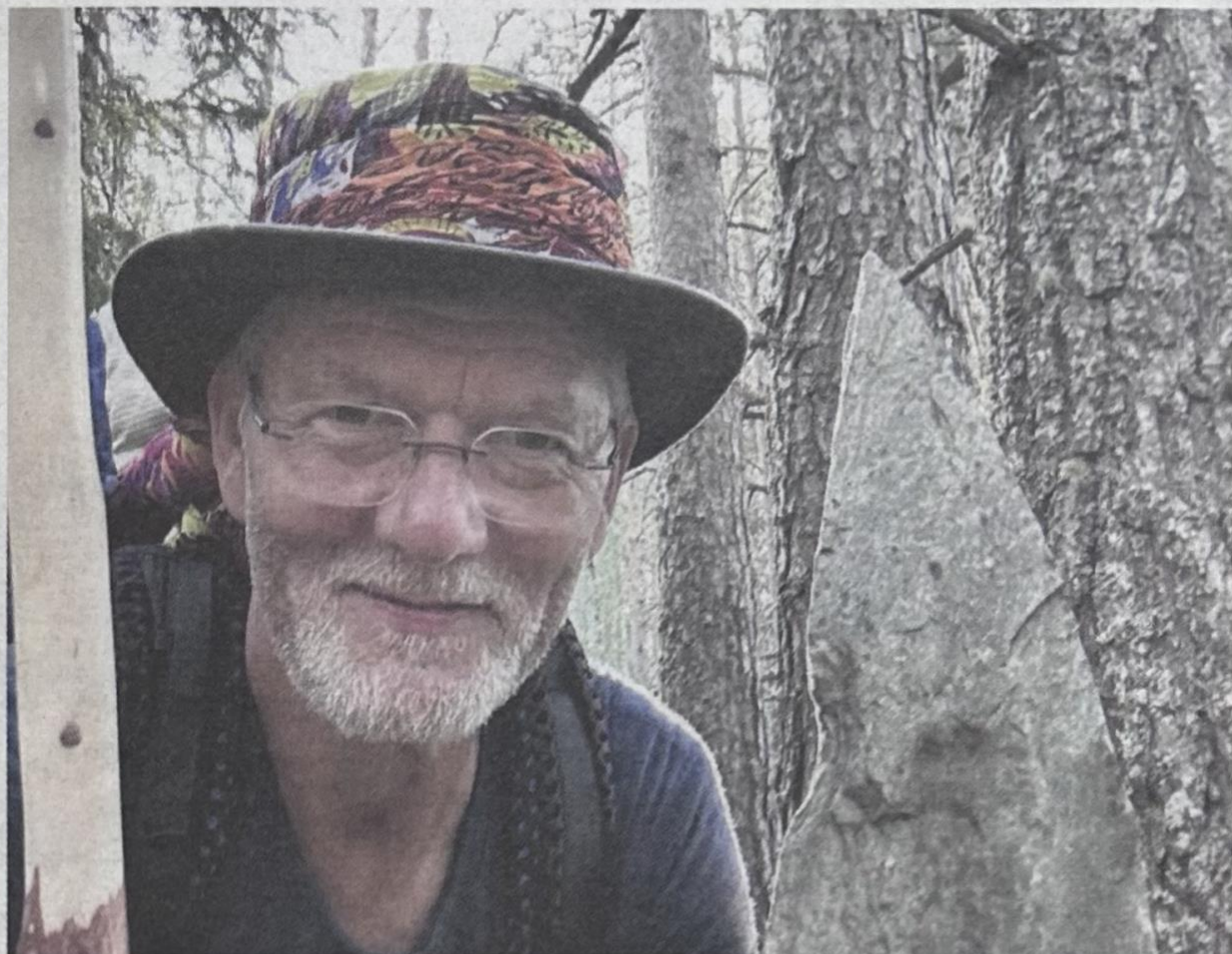
Dødsfaldet fik tankerne til at bevæge sig længere tilbage end livet med Karin. Nu kom også barndommen og ungdommen frem, og spørgsmå-

let blev større: Hvem var han, når han så på hele sit liv, og hvem skulle han være i den næste del af det?

Stenen på Dovrefjell

Det mest afgørende øjeblik kom i højfjeldsområdet Dovrefjell, som pilgrimsruten mod Trondhjem krydser. Lars Peter Nielsen havde taget en

ametyst med, som havde ligget i vindueskarmen i entréen hjemme i Odense i årevis. Ametystens lilla farve var Karins farve. På toppen af Hardbakken ligger Allmannrøysa, en stor stendynge, hvor pilgrimme gennem tiden har lagt en sten fra sig som

Fortsættes side 18

På Dovrefjell lagde Lars Peter Nielsen en ametyst fra hjemmet på Allmannrøysa, hvor pilgrimme traditionelt legger en sten. Det blev stedet, hvor han tog afsked med det fælles liv med Karin. Foto: Privat

Lars Peter Nielsens råd til turen

Forberedelse:

1. Jeg havde god glæde af guidebogen Pilegrimsleden. Fra Oslo til Trondheim – en praktisk guide til vandringen, af Bjørn Ivar A. Voll og Ellen Rykkja Gilbert. Guidebogen indeholder introduktion til turen, turbeskrivelse, forslag til pakkedag, overnatningssteder mv.
2. Rygsæk med 14-15 kg tøj, udstyr, ekstra mad og vand
3. Gode vandresko- eller støvler og overtøj til al slags vejr. Jeg gik i hedebløje en del af turen og indimellem i regn, andre overnattede i frostvejr på fjeldet
4. Jeg havde liggeunderlag og sovepose med, men ikke telt og kogegejr
5. Sportstape til vabler og smertestillende piller, når fødderne gør for ondt
6. Computer til skrivning og kommunikation

På selve turen:

7. Turen er godt markeret hele vejen med logo og pile
8. Jeg benyttede mig af et meget brugbart online-kort med markerede og forklarede seværdigheder og mulige overnatningssteder pilegrimsleden.no/kart
9. Jeg overnattede i sheltere, pilgrimsherberger, ubetjente hytter, pensionater, vandrehjem, campingpladser, hoteller og nøjedes uden problemer med at reservere en-to dage før ankomst. Mange steder er der mulighed for spisning eller køb af madvarer, mens man andre steder selv skal sørge for at medbringe forplejning
10. Forplejning kan købes undervejs. Dog skal man være opmærksom på strækninger, hvor der ikke er butikker – og at de fleste butikker har lukket om søndagen

symbol på en byrde, de ønsker at lægge fra sig. Her lagde Lars Peter ametysten og gik videre.

"De 42 år, vi har haft, er et livsafsnit, der er slut. Det kommer ikke tilbage, selvom jeg ønsker det. Selvom det på mange måder har været højdepunktet i livet, måtte jeg sige farvel til det," siger han overmandet af gråd og fortæller, at han græd hele dagen.

"Jeg var nødt til at sige et endeligt farvel til de mange år, som Karin og jeg levede sammen. Det er endegyld-

digt forbi, fordi livet og døden ville det sådan. Og jeg skal leve videre."

I dagene efter vandrede Lars Peter Nielsen gennem det åbne højsfjeld. Det barske landskab med sten, vidder, fjelde og himmel gjorde noget ved ham.

"Der var plads til mig. Plads til, at jeg kunne være den, jeg er. Det var befriende og frisættende."

Før sin død havde Karin givet ham Ernest Hemingways "Den gamle mand og havet," og undervejs be-

gyndte enkemanden at opfatte bogen som en slags frihedsbrev.

"Nu går jeg ind ad en ny dør, hvor hun gav mig et frihedsbrev til at kunne leve et andet slags liv uden hende," siger han.

Tilbage til caféstolen

Efter næsten seks uger trængte Lars Peter Nielsen til at komme ud af vandreboblen. På de sidste kilometer mod Trondhjem valgte han ligefrem byvejene frem for de smukke vandrestier. Han ville se mennesker, biler, cykler og tilbage til den verden, han skulle leve i.

Da han kom frem til Nidarosdomen satte han sig på caféen ved domkirken – der, hvor han og Karin havde siddet ti år tidligere.

"Jeg havde en oplevelse af, at Karin både var med mig og sad der på cafébenken og tog imod mig. Hun smilede til mig, og så var hun væk." I hans forestilling gav Karin plads til, at vandringen kunne slutte og et nyt livsafsnit begynde.

"Nu gik jeg videre i livet, og hun kunne overlade mig til det," konstaterer han.

Efter 41 dage, heraf 38 med rygsækken på, var Lars Peter Nielsen fremme. Han havde gået 905 kilometer i Sorgens Land, hvor noget indeni ham havde flyttet sig.

"Sorgen er gået fra at være forgrund til at være baggrund," siger han. Karin er stadig en del af hans liv, men tilknytningen fortsætter i en anden form, og det fælles liv, som han lagde fra sig med ametysten og tog afsked med på Dovrefjell, er slut.

"Jeg har mit eget liv at leve. Nu er

det på mine ben og ikke på vores fælles ben."

Hvordan det liv skal se ud, ved han ikke endnu.

"Der er åbnet en dør til det, men jeg ved endnu ikke, hvad der gemmer sig bag den dør."

Lars Peter Nielsen gik 905 kilometer på 41 dage – heraf 38 dage med rygsæk ad Pilegrimsleden, tre dage i Trondheim og to dages hjemtransport. Foto: Privat

